

SADRŽAJAN I POLEMIČAN OKRUGLI STOL "FRANCUSKA VIĐENA OČIMA AFRIKE"

Ako na crnca gledaš kao na gorilu, to govori o tvom kretenizmu, a ne o crncu!

Žao mi je Gabrijela, bit ću malo okrutan, reagirao je Gauz na spisateljčine riječi da ona slobodno piše i da zahvaljuje Bogu što nije Francuskinja pa u Africi ne nosi taj kolonijalni teret prošlosti

PULA - Na iznimno sadržajnom, zanimljivom, pa i polemičnom okruglom stolu na temu pogleda Europe prema Africi i obrnuto te stereotipa kolonijalnih bijelaca i stoljećima koloniziranih crnaca, a pod nešto skučenijim naslovom "Francuska videna očima Afrike", jučer su uz moderiranje Nataše Medved sudjelovali nagrađivani francuski pisac Sylvain Prudhomme, koji je odrastao u Africi (na pulski sajam knjige došao je s prevedenim romanom "Veliki"), zatim Gauz, pisac, dokumentarist i scenarist iz Obale Bjelokosti koji je studirao i živio u Francuskoj (u Puli s nagrađenim romanom "Čovjek-stup"), te slovensko-afrička spisateljica i novinarka Gabrijela Babnik, koja je udana za aktivistu u Burkini Faso, s kojim ima troje djece, i čiji je treći roman "Sušno doba" osvojio nagradu Europske unije za književnost.

- Ne brine me ako netko gleda na mene kao na gorilu ili majmuna, jer on je odgovoran za takav pogled, kazao

Sa sadržajnog okruglog stola

je tamnoputi Gauz. "Ne trebam se pred njim opravdati, jer ako ti imaš kretenski pogled na mene, to više govori o tvom kretenizmu nego o meni.

Ne namećem pogled

Ne namećem svoj pogled, nego nudim svoj pogled, i taj je asimetričan. Gledam imbecila, gledam genijalca Picasa, a istodobno nudim i svoj pogled, kazao je Gauz, ispričavši zatim spontano priču iz 15. ili 16. stoljeća, u kojoj

su se na afričkoj plaži prvi put susreli bijelci i crnci. Prvi su ponudili tkaninu, lažne perle, loše traperice, loš rum, a domaćini njima "nevrijednu" slonovaču i zlato. Nizozemac je rekao u sebi: "Koji kreteni: daju slonovaču za ove sitnice", a Afrikanac: "Koji kreteni, ima toliko slonovače, a ovaj za to daje tkaninu". Zanimljiv je taj pogled koji se ne susreće, zaključio je Gauz.

Najvredniji dio razgovora uslijedio je nakon što je Gabrijela Babnik rekla da ona

kao "jedna 'bezvezna' Slovenka slobodno piše o Burkini Faso, dodavši: "Hvala Bogu da nisam Francuskinja i da ne nosim taj kolonijalni teret prošlosti".

- Žao mi je Gabrijela, bit ću malo okrutan, reagirao je Gauz. "Ti kao *stigmat*e nosiš boju svoje kože, i to prije nego što te ljudi upoznaju. I kao što sam ja unaprijed obilježen, tako si i ti. Ti ćeš njima, prije svega, biti Francuskinja, a to ne ovisi o tebi i tvojim dobrim namjerama.

Bijela si i u Burkini Faso si, prije svega, Francuskinja, kazao je Gauz. Na to mu je Gabrijela rekla da je u pravu i da se slaže s njim, ali da želi nastupati s glavom autorice, a ne bijele žene.

- I sama dolazim iz Istočne Europe koja je 500 godina bila kolonizirana. Udana sam za aktivistu iz Burkine Faso, zemlje koja ima posebnu poziciju unutar Zapadne Afrike. Imam osobnu priču, svoj život koji moram razriješiti. Moram braniti

svoju djecu i muža i ispričavati se u Sloveniji zašto mi je muž tamo. Zato će moj četvrti roman nositi naslov "Intima", kazala je Gabrijela Babnik, nasmijavši publiku anegdotom u kojoj ju je jedan afrički sportaš, a buduća da joj muž ima jednako ime i prezime kao predsjednik Burkine Faso, doživio kao prvu damu te zemlje, da bi joj na engleskom jeziku rekao: "Vi, zapravo, niste tako blesavi kao ostali bijelci".

Unaprijed obilježeni

Članovi sastava Super Mama Djambo, slavnog benda iz zapadnoafričke zemlje Gvineje Bisau likovi su u romanu Sylvaina Prudhommea "Veliki". Snimili su 70-ih godina u Lisabonu u svega tri tjedna čak šest albuma, a tada je iznad njihovog lisabonskog stana posve sama živjela starica koju, osim bolničarke, baš nitko od bliže rodbine nije posjećivao.

- Taj nedostatak solidarnosti bio je vrlo šokantan za te afričke glazbenike jer se u Africi brinu za svoje starije. Te stvari i mene pogadaju i pišem o tim vrijednostima koje u Africi postoje, a mi smo ih zaboravili, rekao je Prudhomme. On je u kontekstu stereotipnog pogleda na Afriku punog predrasuda, posebno naglasio dugi monopol koji je Europa imala nad sredstvima za širenje informacija.

Zoran ANGELESKI